

Gematigdheid bleef de aanpak beheersen van het in december '44 opgerichte *State-War-Navy-Coordinating Committee* dat onder leiding van onderministers van deze drie departementen en met directe toegang tot het Witte Huis, in detail ging aangeven, hoe Duitsland en Japan na hun overgave moesten worden behandeld. Ten aanzien van Japan werden de denkbeelden die in de zomer van '44 door het *State Department* waren geformuleerd, overgenomen.

Dit vond allemaal binnenskamers plaats. Intussen werd beseft dat het wenselijk was, Japan in een publieke verklaring te doen weten, hoe het na zijn capitulatie zou worden behandeld – die capitulatie zou dus in zoverre niet onvoorwaardelijk zijn dat de Japanners zich in het licht van duidelijke *beloften* zouden overgeven. Er werd voor die verklaring een ontwerp opgesteld door een commissie onder leiding van de *Secretary of the Army*, Henry L. Stimson. In dat ontwerp nu werden drie wijzigingen aangebracht: het had gesproken van een militaire bezetting van geheel Japan en dat werd op Brits voorstel 'punten op Japans gebied'; voorts werd, eveneens op Brits voorstel, in de tekst opgenomen dat Japan herstelbetalingen moest verrichten; en tenslotte (en dat was veruit het belangrijkste) werden alle passages waarin sprake was van de keizer, geschrapt. President Truman deed dat op advies van zijn *Secretary of State* James F. Byrnes, diens *Undersecretary* Dean Acheson en hoofdfiguren van het *Office of War Information* die hem allen hadden gewaarschuwd dat een tekst waarin men duidelijk lezen zou dat Hirohito zou worden gehandhaafd, bij de Amerikaanse publieke opinie een storm van verontwaardiging zou opwekken – eenzelfde reactie verwachtten de *Joint Chiefs of Staff* bij de Amerikaanse strijdkrachten. De formulering welke toen opgesteld werd: dat Japan een regering zou krijgen 'in overeenstemming met de vrijelijk tot uiting gebrachte wil van het Japanse volk', betekende overigens dat Japan, naar te voorzien viel, een keizerrijk zou blijven; dat stond ook voor Byrnes en Acheson vast.

Nadat Truman en Byrnes in Potsdam met Churchill, Attlee en Eden overlegd hadden, werd in de vorm van de Verklaring van Potsdam een beroep gedaan op de regering-Soezoek, zich over te geven op de volgende grondslag:

'Het gezag en de invloed van diegenen die het Japanse volk bedrogen hebben

was, 'to keep Hirohito in power after the war . . . I believe', zei hij, 'the problem should remain fluid until we get to Tokio.' (aangehaald in Len Giovanitti en Fred Freed: *The decision to drop the bomb* (1965), p. 71).